



Doç. Dr. Necmettin ÇALIŞKAN

Hatay Milletvekili

Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçe ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 14.04.2025

Doç. Dr. Necmettin ÇALIŞKAN

Hatay Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	İçişleri , İnsan Haklarını İnceleme , Dışişleri
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 15-4-2025	Esas No: 2/3055

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGI
14 Nisan 2025
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
14 Nisan 2025
No : 1611635



Doç. Dr. Necmettin ÇALIŞKAN
Hatay Milletvekili
Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Üyesi

GENEL GEREKÇE

İnsanlığa karşı işlenen suçlara dair yasal çerçeve uluslararası hukuk tarafından tespit edilmiş ve bazı cezalar öngörülmüştür. Bu suçlardan olan soykırımın kesin olarak yasaklanması, uluslararası hukukun emredici kuralları arasında kabul edilmiştir.

Bu kapsamda Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 9 Aralık 1948 tarihli ve 260 A (III) sayılı kararıyla “Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi” imzaya açılmış ve 23.3.1950 tarih ve 5630 sayılı Kanun uyarınca Türkiye bu sözleşmeyi onaylayarak taraf olmuştur. İlgili sözleşmenin 1’inci maddesi soykırımı, “ister barış ister savaş zamanında işlenmiş olsun uluslararası bir hukuk suçu” olarak tespit etmektedir. Sözleşmenin 2’nci maddesi; ulusal, etnik, ırkî veya dinî bir grubu kısmen veya tamamen yok etmek kastıyla işlenen fiillerin soykırım suçunu oluşturduğunu tespit etmiştir. Sözleşmenin 5’inci maddesi ise taraf devletlere bu suçu cezalandırma yükümlülüğü getirmektedir.

İnsanlığa karşı suçlar aynı zamanda Uluslararası Ceza Mahkemesini kuran Roma Statüsü’nün de 7’nci maddesinde düzenlenmiş olup emredici kurallar kapsamındadır. Buna göre doğrudan sivillere yönelik öldürme, toplu yok etme, köleleştirme, sürgün, cinsel suçlar, özgürlükten mahrum etme gibi fiiller yasaklanmıştır. İnsanlığa karşı suçlar, savaş suçları gibi iki devlet arasında süregelen çatışma sürecinde değil; işgal veya diğer hukuka aykırı saldırılarda da işlenebilmektedir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 76’ncı ve 77’nci maddelerinde soykırım ve insanlığa karşı suçlar tanımlanmış olup aynı kanunun 13’ncü maddesinde diğer suçlar yanı sıra bu suçların Türk vatandaşları veya yabancılar tarafından, yabancı ülkede işlenmesi hâlinde, Türk kanunlarının uygulanacağı hükmedilmiştir.

Bu Kanun Teklifi ile Türk Vatandaşlarının insanlığa karşı suç işlemesi durumunda uygulanacak hükümlerde düzenleme amaçlanmakta, bu suçları işledikleri tespit edilenlerin suç işlemeye devam etmeleri hâlinde vatandaşlıktan çıkarılmaları teklif edilmektedir.



Doç. Dr. Necmettin ÇALIŞKAN
Hatay Milletvekili
Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Üyesi

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1: 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 320'nci maddesinde değişik ile hükümetin izni olmaksızın bir yabancı devlet hizmetinde asker olanların, asker yazıldığı devletin Türk Ceza Kanunu'nun 76'ncı ve 77'nci maddelerinde tanımlanan suçları işlemiş olması hâlinde 78'inci madde kapsamında değerlendirilerek cezalandırılması öngörülmüştür.

Madde 2: 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun 29/1 maddesinin (c) bendiyle düzenlenmiş bulunan "izin almaksızın yabancı bir devlet hizmetinde gönüllü olarak askerlik yapanlar"ın vatandaşlıklarının kaybettirilebileceği hükmüne, bu kişilerden insanlığa karşı suçların işlenmesine katılanların Türk vatandaşlıklarının kaybettirilmesi emredici bir hüküm olarak ilave edilmiştir.

Madde 3: Yürürlük maddesidir.

Madde 4: Yürütme maddesidir.



Doç. Dr. Necmettin ÇALIŞKAN
Hatay Milletvekili
Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Üyesi

**5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU ve 5901 SAYILI TÜRK VATANDAŞLIĞI
KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 5237 sayılı Kanunun 320'nci maddesinin üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

(4) Asker yazılanlardan, bu Kanunun 76'ncı ve 77'nci maddelerinde yer alan suçların işlenmesine rağmen fiilen askerlik görevine devam eden kişiler, 78'inci madde hükmüne göre cezalandırılır.

(5) Bu Kanunun 76'ncı ve 77'nci maddelerinde düzenlenen suçların işlenmesine bizzat katılan kişiler hakkında ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.

MADDE 2- 5901 sayılı Kanunun 29'uncu maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(3) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 76'ncı, 77'nci ve 78'inci maddelerinde yazılı suçlar nedeniyle hakkında soruşturma veya kovuşturma yürütülen ve yabancı ülkede bulunması nedeniyle kendisine ulaşılamayan vatandaşlar, bu durumun soruşturma aşamasında Cumhuriyet Savcısı veya kovuşturma aşamasında mahkeme tarafından öğrenilmesinden itibaren bir ay içinde vatandaşlıklarının kaybettirilmesi amacıyla Bakanlığa bildirilir. Bakanlıkça Resmî Gazetede yapılan yurda dön ilanına rağmen üç ay içinde yurda dönmemeleri halinde, bu kişilerin Türk vatandaşlıkları Cumhurbaşkanı kararıyla kaybettirilir.

MADDE 2- Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.